

Rada Asociace krajů České republiky

10. zasedání Rady dne 15. – 16. března 2018 v Teplicích
5. funkční období Rady 2016 - 2020

TISK: 86

Komise Rady AKČR pro regionální rozvoj, zemědělství a venkov

Obsah:

1. Návrh usnesení
2. Odůvodnění

Příloha č. 1 Prohlášení „#Cohesion Alliance pro silnou politiku soudržnosti EU po roce 2020“

Příloha č. 2 Pozice krajů České republiky k budoucí podobě politiky soudržnosti EU po roce 2020

Předklad na základě:

Návrh usnesení předsedy Komise Rady AKČR pro regionální rozvoj, zemědělství a venkov Bc. Josefa Bernarda

Projednáno s:

Přizvat:

Zpracoval:

Ing. et Ing. Zuzana Čípová, projektový manažer Kanceláře AKČR

Předkládá:

RNDr. Jan Hodovský, ředitel Kanceláře AKČR

U S N E S E N Í

Rady Asociace krajů České republiky

číslo:
ze dne: 16. března 2018

Komise Rady AKČR pro regionální rozvoj, zemědělství a venkov

Rada Asociace krajů České republiky

- I. **bere na vědomí** text prohlášení iniciativy „#CohesionAlliance pro silnou politiku soudržnosti EU po roce 2020“, který je přílohou č. 1 tohoto tisku,
- II. **schvaluje** přistoupení Asociace krajů ČR k iniciativě „#CohesionAlliance pro silnou politiku soudržnosti EU po roce 2020“,
- III. **ukládá** předsedkyni Rady AKČR Janě Vildumetzové jménem Asociace krajů ČR podepsat text prohlášení Cohesion Alliance uvedený v bodě I. tohoto usnesení,
- IV. **schvaluje** dokument „Pozice krajů České republiky k budoucí podobě politiky soudržnosti EU po roce 2020“, který je přílohou č. 2 tohoto tisku,
- V. **ukládá** předsedkyni Rady AKČR Janě Vildumetzové zaslat text pozice krajů uvedený v bodě IV. tohoto usnesení na Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Mgr. Jana Vildumetzová
předsedkyně Rady
Asociace krajů ČR

Tisk: Předkladatel: Číslo zasedání, datum, místo:	86 ředitel Kanceláře AKČR 10. zasedání Rady 15. - 16. března 2018 v Teplicích 5. funkční období Rady AKČR
--	--

Důvodová zpráva

Ad I. – III.

Vzhledem k tomu, že nejdůležitějším zdrojem finančních prostředků v rámci rozvoje ČR z EU je politika soudržnosti (kohezní politika), je nutné se intenzivně zapojovat do diskuze s EU o budoucím fungování politiky soudržnosti. Na to, jaký objem prostředků bude pro ČR alokován a jakým podmínkám bude podléhat, budou mít nesporně vliv současné politicko-bezpečnostní, ekonomické a institucionální faktory vývoje v EU (např. důsledek vystoupení Velké Británie z EU, aktuální výzvy v oblasti migrace, tlak na bezpečnost a ochranu vnějších hranic EU, volby do Evropského parlamentu či Evropské komise, negativní postoj některých členských států k politice soudržnosti).

S ohledem na tento vývoj vznikla v polovině roku 2017 tzv. Cohesion Allinace (Aliance soudržnosti) jako společná iniciativa Evropského výboru regionů a předních evropských asociací měst a obcí, jako je např. Rada Evropských obcí a regionů (CEMR), EUROCITIES, Asociace evropských příhraničních regionů (AEBR). Výrazem společného postoje ke kohezní politice je prohlášení „#CohesionAlliance pro silnou politiku soudržnosti EU po roce 2020“, zdůrazňující 9 principů, na kterých by budoucí kohezní politika měla být postavena.

Cohesion Alliance (Aliance soudržnosti) je dobrovolná koalice všech těch, jež věří, že kohezní politika EU musí být i v nadcházejícím programovém období nástrojem investiční politiky podporující hospodářskou, sociální a územní soudržnost regionů Evropské unie. Jedná se o neformální sdružení, platformu (tzn. nikoli institucionalizovanou právnickou osobu), které formou deklarace podporuje zachování a další rozvíjení politiky soudržnosti jako významného nástroje pro růst a konkurenceschopnosti obcí, měst a regionů a pro vyrovnávání regionálních disparit. Signatáři Aliance soudržnosti požadují, aby evropský rozpočet po roce 2020 udržel kohezní politiku silnou, efektivní, viditelnou a dostupnou pro každý region Evropské unie.

K zásadám Cohesion Alliance se podpisem prohlášení může připojit každý (od vlád jednotlivých zemí, regionálních a místních samospráv přes podniky, zástupce občanské společnosti až po jednotlivce), kdo se aktivně hlásí k deklarovaným principům a chce tak přispět k rozšíření povědomí o této problematice a k posílení role politiky soudržnosti pro vyvážený rozvoj území EU po roce 2020.

V souvislosti s iniciativou obdrželi před koncem roku 2017 jednotlivé kraje výzvu předsedy Evropského výboru regionů pana Karla-Heinze Lambertze k přihlášení se k podpoře silné politiky soudržnosti po roce 2020. Více než polovina krajů ČR k této iniciativě již přistoupila, ale i tak by bylo vhodné, aby přistoupila také celá Asociace krajů ČR.

V současné době se k iniciativě připojila již také řada dalších subjektů po celé Evropské unii (například 31 regionů, 16 měst, 18 národních asociací, 7 evropských asociací, 35 jiných asociací a dalších). Dohromady má aliance už přes 1300 signatářů.

Tisk: Předkladatel: Číslo zasedání, datum, místo:	86 ředitel Kanceláře AKČR 10. zasedání Rady 15. - 16. března 2018 v Teplicích 5. funkční období Rady AKČR
--	--

Ad IV. – V.

Pracovní návrh této pozice připravili zástupci Plzeňského kraje (Mgr. Zbyněk Prokop, Ing. Petr Osvald a Ing. Jan Příbáň, MBA). Tento návrh vzešel především ze Společné pozice České a Slovenské národní delegace ve Výboru regionů, z dokumentu Východiska pozice ČR k budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2020 a diskusí, které se aktuálně vedou k této problematice na evropské i národní úrovni. Cílem bylo vytvořit stručný a jasný dokument zachycující hlavní pozici krajů směrem k programovému období EU po roce 2020. Nebylo tedy v současné době cílem vytvořit obsáhlý podklad, ale spíše základní dokument popisující hlavní pozici krajů ČR v této věci.

Pracovní návrh pozice byl na základě usnesení Komise pro regionální rozvoj, zemědělství a venkov Rady AKČR č. 15/17 ze dne 12. 9. 2017 rozeslán členům této komise k připomínkám. Všechny obdržené připomínky jednotlivých krajů byly do dokumentu zapracovány či jinak v rámci textu pozice zohledněny.

Upravený text pozice následně projednala a jednomyslně schválila „Pracovní skupina krajů pro přípravu programového období EU po roce 2020“ na svém zasedání 7. 3. 2018.

Tisk: Předkladatel: Číslo zasedání, datum, místo:	86 ředitel Kanceláře AKČR 10. zasedání Rady 15. - 16. března 2018 v Teplicích 5. funkční období Rady AKČR
--	--

Pozice krajů České republiky k budoucí podobě politiky soudržnosti EU po roce 2020

Kraje České republiky ve vztahu k podobě budoucí politiky soudržnosti EU zaujímají následující pozici.

Cílem je formulace společných zásad a priorit při nastavování pravidel pro nové programové období po roce 2020.

- **politika soudržnosti EU musí být především regionální politikou**
- **dotace jako hlavní nástroj kohezní politiky**
- **politika soudržnosti EU vyjmutá z pravidel veřejné podpory**
- **obnova právní jistoty u konečných příjemců - zamezení vícenásobným kontrolám a retrospektivitě nálezů**
- **jednodušší administrativa při čerpání**
- **flexibilita při naplňování cílů**
- **podpora zaměřená zejména na budování veřejné infrastruktury**
- **politika založená na skutečném územním přístupu, řešící reálné problémy konkrétních území**

Kraje ČR:

1. připomínají hlavní důvod vzniku politiky soudržnosti EU: pomoci ekonomicky slabším členským státům, regionům a obcím, aby mohly využívat výhod, jež skýtá evropská integrace a jednotný vnitřní trh;
2. zdůrazňují, že kohezní politika je jednou z nejdůležitějších politik EU s viditelnými a hmatatelnými přínosy pro kvalitu života obyvatel regionů. Je proto důležité, aby si i v budoucím víceletém finančním rámci zachovala silné postavení. Kromě toho zdůrazňují, že politika soudržnosti je též jednou z nejlépe hodnocených politik EU s měřitelnými a viditelnými výsledky, a že tato politika má pozitivní dopady do HDP všech členských států a jejich regionů;
3. zastávají názor, že politika soudržnosti EU musí do budoucna zahrnovat každý region, přičemž hlavní pozornost, včetně finanční, by měla být věnována méně rozvinutým a zaostávajícím regionům na základě jasně stanovených pravidel na národní úrovni. Měly by být rovněž zohledněny specifické potřeby přechodových a ekonomicky výkonných (metropolitních) regionů;

4. odmítají centralizaci kohezní politiky a odvádění prostředků do centrálně řízených nástrojů, což odporuje principům subsidiarity, a žádají výrazně větší zapojení krajských, místních samospráv a územních partnerů do procesu negociace a následné implementace budoucí podoby politiky soudržnosti EU. Místní a krajské samosprávy jsou s ohledem na znalost svého prostředí nejvhodnějšími institucemi pro stanovení a realizaci rozvojových priorit na svém území. Pokud má tedy politika soudržnosti EU efektivněji přispívat k naplňování cílů EU, zlepšovat sociální a ekonomické podmínky života občanů EU a napomáhat odstraňování rozdílů, musí být přijat přístup založený na místních podmínkách, jenž bude odrážet reálné podmínky a požadavky každého daného území;
5. jsou přesvědčeny, že dotace založené na principu doplňkovosti ve formě nenávratné finanční podpory, musí zůstat i nadále hlavním nástrojem politiky soudržnosti zejména v méně rozvinutých a zaostávajících regionech. V případě využívání finančních nástrojů by mělo být jejich zavedení na dobrovolné bázi a tyto finanční nástroje by potom měly vhodně doplňovat dotace;
6. požadují, aby nastavení budoucích operačních programů vycházelo z reálných potřeb a nebylo omezováno pravidly tematické koncentrace. Nastavení tematických priorit se musí řídit přístupem zohledňujícím místní specifika (Place-based approach popsáný v tzv. Barcově zprávě „*Agenda for a Reformed Cohesion Policy - A place-based approach to meeting European Union challenges and expectations*“ z dubna 2009). Kraje tedy nepodporují další posilování tematické koncentrace a zužování či omezování podporovatelných oblastí. Kromě ESIF by měl v ČR existovat systém finanční podpory z národních dotačních titulů zaměřený především na řešení prioritních problémů v území nefinancovatelných z ESIF;
7. z důvodu efektivního využití finančních prostředků nepodporují další navyšování podílu ESF na úkor ostatních prostředků ESIF (především na úkor ERDF a FS), neboť se domnívají, že navyšování podílu ESF není vhodné z hlediska dalšího rozvoje ČR, vzhledem k tomu, že stále přetrvává potřeba finančních prostředků především pro investiční (infrastrukturní) projekty);
8. žádají, aby byl ve větší míře aplikován princip flexibility naplňování cílů politiky soudržnosti na regionální úrovni, neboť regionální úroveň může podle místních podmínek mnohem efektivněji definovat, jakými nástroji a typy projektů lze nejlépe stanoveného obecného cíle kohezní politiky dosáhnout; zároveň požadují zohlednění územní dimenze s cílem účelné koncentrace podpory v území;
9. zdůrazňují, že pro úspěch politiky soudržnosti bude klíčové její celkové zjednodušení a snížení administrativní zátěže především pro žadatele a konečné příjemce a žádají realizaci dalších opatření uvedených ve stanovisku Výboru regionů k Simplifikaci ESIF z pohledu místních a regionálních orgánů (COTER-VI/012 Osvald). Zároveň žádají, aby pravidla, jimiž se bude čerpání ESIF řídit v příštím programovém období, byla jasná (neumožňovala více výkladů), stabilní (nebyla opakovaně měněna) a respektovala princip

proporcionality (jednodušší pravidla pro menší projekty) a vedla k výraznému snížení administrativní zátěže příjemců podpory;

10. zdůrazňují, že je zcela zásadní, aby se zamezilo v rámci jedné intervence mnohonásobným kontrolám žadatele (konečného příjemce) a retroaktivitě nálezů na všech úrovních řízení programů. Požadují také (tam, kde je to vhodné) zapojení ex-ante kontroly jako preventivního opatření k předcházení chybovosti a následným represivním opatřením. Zároveň navrhují, aby mezi subjekty implementace v oblasti veřejných zakázek byl oficiálně zapojen Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, a aby se jeho výklad stal závazným pro řídicí orgány i příjemce podpory;
11. se domnívají, že u projektů zaměřených na podporu veřejné infrastruktury by se neměla zohledňovat pouze otázka hospodárnosti projektů, ale především skutečné přínosy a dopady do území, které vedou k naplňování cílů kohezní politiky. Při výběru projektů by měl být uplatněn princip subsidiarity;
12. zdůrazňují, že je potřeba v rámci kohezní politiky finančně posílit podporu přeshraniční spolupráce včetně zachování investičních projektů. V procesu programování by měla být ponechána větší flexibilita. Zachována by měla být rovněž podpora meziregionální a nadnárodní spolupráce. Na evropskou územní spolupráci by se také neměla vztahovat pravidla veřejné podpory, podobně jako se nevztahují na Horizont 2020 nebo na Evropský fond pro strategické investice (EFSI);
13. podporují, aby evropská území spolupráce napomáhala vytváření evropské sounáležitosti, propojenosti, odstraňování předsudků, rovnosti přístupů a rozvoji území dotčených regionů – z tohoto důvodu nelze automaticky na evropskou územní spolupráci aplikovat tematickou koncentraci a je třeba zohlednit úroveň a rozvojový potenciál jednotlivých regionů (tzn. nepokoušet se aplikovat princip „one size fits all“, tzn. stejné priority pro všechny, ale naopak uplatnit „place based approach“). Programy evropské území spolupráce (především pak programy přeshraniční spolupráce) by tedy měly mít větší flexibilitu ve vazbě na tematickou koncentraci (možnost podpory širšího výčtu témat);
14. požadují začlenění regionálních priorit reflektujících reálné potřeby území do zastřešujícího (vrcholového) dokumentu uzavíraného mezi Českou republikou a Evropskou Komisí (dnešní Dohoda o partnerství) a dalších relevantních dokumentů (např. Národní program reform, Strategie regionálního rozvoje ČR);
15. zdůrazňují, že pro příští programové období ESIF 2020+ je nezbytné navrhnout metodiku výpočtu finančních alokací, která nebude zohledňovat pouze rozdíly mezi ekonomickým výkonem vyjádřeným HDP
16. poukazují na to, že integrované investice jsou při řešení problémů nedostatečně využitým nástrojem a vyzývají k tomu, aby byl přístup vycházející z principu využití integrovaných nástrojů uplatňován obecněji s výrazně jednodušším procesním zatížením, a to nejen

v městských aglomeracích, ale byl aplikován rozsáhleji i v jiných funkčních územích (např. krajích). Důležitý potenciál pro integrované investice by do budoucna mohl být optimalizován tím, že se bude stavět na příkladech osvědčených postupů, a že se dále tento přístup přizpůsobí místním podmínkám;

17. se domnívají, že by všechny členské státy měly mít v následujícím programovém období povinnost usnadňovat implementaci integrovaných územních investic, a umožnit tak integrovaným územním investicím dosáhnout plného potenciálu stát se stěžejním nástrojem k uplatňování politiky soudržnosti;
18. v souvislosti s využitím znalostí lokálních aktérů a regionálních rozvojových potřeb prosazují zachování regionálních komunikačních platforem (především Národní stálé konference a Regionálních stálých konferencí) pouze za předpokladu posílení jejich postavení a kompetencí v celém systému implementace ESIF (posílení jejich rolí, závaznosti a vymahatelnosti jejich rozhodnutí při řešení územní dimenze);
19. podporují významné snížení administrativní zátěže příjemců podpory z ESIF v rámci připravovaných nařízení EK a vyplývajících prováděcích dokumentů při respektování základních pravidel rovnosti, transparentnosti, hospodárnosti a přiměřené kontroly.